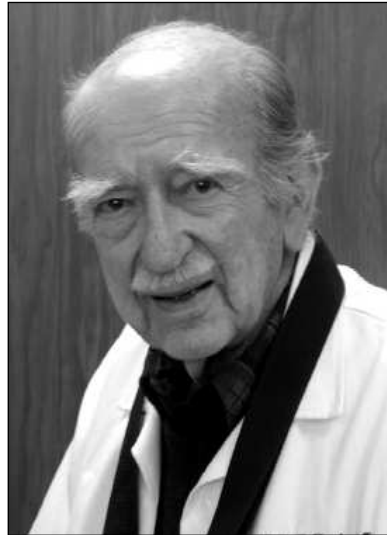

In memoriam

DR. CSERNA Zoltán / Dr. Zoltan de CSERNA de GÖMBÖS

1928—2014

Mexikóvárosban, 86 éves korában, 2014. május 23-án elhunyt Dr. Zoltan de CSERNA de GÖMBÖS, a Mexikói Állami Egyetem, az Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) professzora, a Magyarhoni Földtani Társulat külföldi tiszteleti tagja.

Budapesten született, 1928. március 3-án. Elemi iskoláit és gimnáziumi tanulmányait is itt folytatta, utóbbit a Budai Egyetemi Katolikus Gimnáziumban, ahol leérettségizett. Beiratkozott a Pázmány Péter Tudományegyetem Jog- és Államtudományi karára, de a közvetlenül a háború utáni bizonytalan politikai és gazdasági helyzetben, 1946-ban, 18 éves korában, a diplomáciai szolgálatban levő bátyjával az Egyesült Államokba távozott, ahol menedékkjogot kapott. A szülőföld újbóli meglátogatására egészen a 2002. évig nem szánta rá magát. Ennek származási okai is voltak, anyai nagyapja az 1930-as évek elejének vitatott megítélésű miniszterelnöke, GÖMBÖS Gyula volt. A spanyol névírásnak megfelelő, az apa és az anyai vezetéknévének feltüntetését is tartalmazó teljes nevét (Zoltan de CSERNA de GÖMBÖS) is csak egy 2003-ban megjelent publikációban láthatjuk először.

Az Egyesült Államokban a New Mexico-i Albuquerque egyetem elfogadta a magyarországi érettségi bizonyítványt, és a háború utáni konjunktúra vonzóvá tette a geológus képzettséget, így beiratkozott az egyetem geológus szakára. Megszerezte a BSc-t majd, 1951-ig eleget tett az MSc vizsgakövetelményeinek, diplomáját 1952-ben, Mexikóból visszatérve védte meg.

1951 júniusában mexikói egyetemi társa révén állásajánlatot kapott a mexikói, nyersanyag kutatással foglalkozó cégnél, az *Instituto Nacional de Investigaciones para los Recursos Minerales*-nél (*INIRM*), (jelenleg *Servicio Geológico Mexicano*). Elhagyta az Egyesült Államokat, így megmenekült a koreai háborúba szülő katonai behívótól, viszont új közegben, új nyelvi környezetben kellett szakmai karrierjét megalapozni. Nyersanyagkutató expedíció tagjaként dolgozott Mexikó ÉNy-i, sivatagos részén, közben egyre szorosabb konzultációs kapcsolatok fűzték a Mexikói Állami Egyetem (UNAM) keretében működő Földtani Intézethez (*Instituto de Geología*).

1952. július 1-én belépett a földtani intézetbe, mint segédmunkatárs, megkezdve több mint 60 évig tartó releváns kutatási eredményekkel és sikerekkel kísért kutató és oktató munkáját. Kezdetben, több mint tíz évvel a lemeztektonikai elmélet megszületése előtt, a mexikói aktív és passzív kontinentális peremek, a nagyméretű horizontális eltolódások geológiai, nagyszerkezeti kérdéseivel foglalkozott. Ez az új szemlélet tükröződik szakmai életművének egyik legfontosabb alkotásán, Mexikó 1:2 500 000 méretarányú tektonikai térképén, melyet a *Geological Society of America* publikált 1961-ben.

1955-ben a New York-i Columbia Egyetemen megvédte doktori disszertációját. A monográfia az 1956-ban Mexikóvárosban rendezett XX. Nemzetközi Geológiai Kongresszus önálló kiadványaként jelent meg. A kongresszus nemzetközi elismertséget hozott számára, amit széleskörű

nyelvtudása, előadásai, az általa vezetett kirándulások, az ahhoz készített kirándulásvezetők alapozták meg.

A következő évtizedekben főleg Mexikó déli, és középső részének számos területén, különösen a Sierra Madre Oriental hegységben végzett geológiai térképezést. Új elméletet dolgozott ki a hegység szerkezeti fejlődésére vonatkozóan, felismerve a mezozoos rétegsorban elhelyezkedő evaporitoknak a hegység felgyűrődésében, és egyes egységek gravitációs átrendeződésében játszott szerepét. Továbbra is foglalkozott a DNy-Mexikó csendes-óceáni partjai mentén, az észak-amerikai kontinentális és a pacifikus óceáni lemez határán húzódó transzform vető nagyszerkezeti jelentőségével. Rétegtani elemzések, tektonikai szempontok alapján nyersanyagleőhelyek értékelésében vett részt, és számos egyéb gyakorlati feladat megoldása, földrengés veszélyeztetettség, gátak, vízerőművek, ipari létesítmények telepítése érdekében folytatott szakmai konzultációs tevékenységet. Több energetikai cégnél töltött be tanácsadói szerepet. Közben sorra jelentek meg tudományos közleményei, monográfiái Mexikóban, az Egyesült Államokban és nemzetközi folyóiratokban. Tudományos teljesítményét több szakmai szervezeti tagsága is jelzi. 1962-ben tagjai sorába választotta az *Academia Mexicana de Ciencias*. Tagja volt a *Geological Society of America* vezető testületének, a *Guggenheim Foundation*-nek, a *Geologische Vereinigung*-nak, az *Unión Geofísica Mexicana*-nak, és oktatási tevékenységével kiérdemelte az UNAM legmagasabb akadémiai rangját, az *emeritus kutató professzor* címet.

Cserna Zoltán fáradhatatlanul ápolta a mexikói–magyar szakmai kapcsolatokat. A geológia terén ennek lehetőségét

az 1972-től Kubában dolgozó magyar térképező geológusok elismert szakmai tevékenysége teremtette meg. A személyes kapcsolatfelvételt az intézmények — *Instituto de Geología de la UNAM* és a *Magyar Állami Földtani Intézet* — közötti, megállapodásokon nyugvó, projekt rendszerű közös munkák követték. CSERNA Zoltán kezdeményezése, figyelme és támogatása nélkül nem lehetett volna sikereket elérni. Kapcsolatépítő tevékenységét honorálta a magyar kormány a Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje kitüntetés adományozásával, melyet személyesen GÖNCZ Árpád köztársasági elnök nyújtott át 1997. évi hivatalos mexikói látogatása alkalmából. A Magyarhoni Földtani Társulat a magyarságát mindvégig megőrző, nemzetközi hírű szakembert jutalmazta a *külföldi tiszteleti tag* cím adományozásával 1994-ben.

CSERNA Zoltán köztisztületben álló személyisége volt a Mexikói Állami Egyetemnek. Hosszú kutatói, oktatói pályájának nevezetes állomásait, a Mexikóba érkezés 50. (2001), majd a 60. évfordulóját (2011), pályatársai nagyszabású konferenciákkal és kiadványokkal ünnepelték. Halálakor diákjai a következő bejegyzéssel búcsúztak tőle az UNAM honlapján: „Mélyszéges fájdalomunkat fejezzük ki Dr. Zoltan de Cserna de Gömbös elhunytá alkalmából, aki nagyra növő palántát ültetett el az oktatás mezéjén, és hatalmas örökséget hagyott a földtudományok terén.”

BREZSNYÁNSZKY Károly

Köszönetemet fejezem ki Magdalena ALCAYDE-nak és Dr. Luis Miguel MITRE-SALAZARNak az értékes életrajzi és bibliográfiai adatok rendelkezésemre bocsátásáért.

Nyomtatásban megjelent szakirodalmi munkássága

1951

CSERNA, Z. de 1951: El conocimiento actual de la plataforma continental y su significado tectónico. — *México, D. F., Universidad Nacional Autónoma de México, Congreso Científico Mexicano, Memoria del Congreso Científico Mexicano* **3**, 9–22.

1954

CSERNA, Z. de 1954: Trazo geológico con fotografías aéreas de tipo trimetrogón. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **6**, 307–330.

1955

CSERNA, Z. de 1955: Notes on the tectonics of southern Mexico. — In: WEEKS, L. G. (ed): *Habitat of oil*. — Tulsa, Oklahoma, American Association of Petroleum Geologists, 523–532.

1956

ROGERS, C. L., CSERNA, Z. de, TAVERA-AMEZCUA, E. & ULLOA, S. 1956: General geology and phosphate deposits of the Concepción del Oro district, Zacatecas, Mexico. — *Bulletin of the U.S. Geological Survey* **1037-A**, 1–102. Publicado también en español como: *Boletín Instituto Nacional para la Investigación de los Recursos Minerales de México* **38**, 129 p.

CSERNA, Z. de 1956: Geología de la región entre Parral, Chihuahua y Monterrey, Nuevo León. — *México D. F., Congreso Geológico Internacional 20, Excursión A-13*, 16–22, 59–117.

CSERNA, Z. de 1956: Geología de la región entre Chilpancingo y Acapulco, Guerrero. — *México D. F., Congreso Geológico Internacional 20, Excursión A-9 y C-12*, 129–151. Publicado también en el *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **9**, 409–431.

CSERNA, Z. de 1956: Tectónica de la Sierra Madre Oriental de México, entre Torreón y Monterrey. — *México D. F., Congreso Geológico Internacional 20, monogr.*, 87 p.

1958

CSERNA, Z. de 1958: Posibilidades respecto a fosforita en el sur de México. — *Boletín Consejo de Recursos Naturales no Renovables (México)* **42**, 15 p.

1960

CSERNA, Z. de 1960: Orogenesis in time and space in Mexico. — *Geologische Rundschau* **50**, 595–605.

1961

CSERNA, Z. de 1961: *Tectonic map of Mexico*. — New York, Geological Society of America, escala 1:2,500,000.

CSERNA, Z. de & KENT, B. H. 1961: Mapa geológico de reconocimiento y secciones estructurales de la región de San Blas y El Fuerte, Estados de Sinaloa y Sonora. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Cartas Geológico Mineras* **4**, con texto explicativo al reverso.

ROGERS, C. L., TAVERA-AMEZCUA, E., OJEDA-RIVERA, J., CSERNA, Z. de & VLOTEN, R. van, 1961: Marine phosphorites of north-central Mexico. — *U.S. Geological Survey, Professional Paper* **424**, D222–D224.

ROGERS, C. L., CSERNA, Z. de, TAVERA-AMEZCUA, E., VLOTEN, R. van & OJEDA-RIVERA, J. 1961: Reconocimiento geológico y depósitos de fosfatos del norte de Zacatecas y áreas adyacentes en Coahuila, Nuevo León y San Luis Potosí. — *Boletín Consejo de Recursos Naturales no Renovables (México)*. **56**, 322 p.

1962

CSERNA, Z. de, SCHMITTER-VILLADA, E., DAMON, P. E., LIVINGSTON, D. E. & KULP, J. L. 1962: Edades isotópicas de rocas metamórficas del centro y sur de Guerrero y de una monzonita cuarcifera del norte de Sinaloa. — *Boletín Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología* **64**, 71–84.

ROGERS, C. L., CSERNA, Z. de, OJEDA-RIVERA, J., TAVERA-AMEZCUA, E. & VLOTEN, R. van 1962: Tectonic framework of an area within the Sierra Madre Oriental and adjacent Mesa Central, north-central Mexico. — *U.S. Geological Survey, Professional Paper* **450**, C21–C24.

1963

GUZMÁN, E. J. & CSERNA, Z. de 1963: Tectonic history of Mexico: in Backbone of the Americas. — *American Association of Petroleum Geologists, Memoir* **2**, 113–129.

ROGERS, C. L., VLOTEN, R. van, OJEDA-RIVERA, J., TAVERA-AMEZCUA, E. & CSERNA, Z. de 1963: Plutonic rocks of northern Zacatecas and adjacent areas, Mexico. — *U.S. Geological Survey, Professional Paper* **475**, C7–C10.

1965

PÉREZ-IBARGÜENGOITIA, J. M., HOKUTO-CASTILLO, A. & CSERNA, Z. de 1965: Reconocimiento geológico del área de Petlalcingo– Santa Cruz, Municipio de Acatlán, Estado de Puebla. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Paleontología Mexicana* **21/1**, 1–22.

CSERNA, Z. de 1965: Reconocimiento geológico en la Sierra Madre del Sur de México, entre Chilpancingo y Acapulco, Estado de Guerrero. — *Boletín Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología* **62**, 76 p.

CSERNA, Z. de 1965: Notas sobre la geología de la región de Placer de Guadalupe y Plomosas, Estado de Chihuahua. — *Boletín Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología* **74**, 135–143.

1967

CSERNA, Z. de 1967: Tectonic framework of southern Mexico and its bearing on the problem of continental drift. — *Boletín de la Sociedad Geológica Mexicana* **30**, 159–168.

CSERNA, Z. de 1967: Minerales para fertilizantes en México. — *Boletín de la Sociedad Geológica Mexicana* **30**, 169–193.

1968

CSERNA, Z. de 1968: Summary of the geology of the region along the route Mexico City – Cuernavaca – Iguala – Taxco – Ixtapan – Toluca and Mexico City. — *México D. F., Geological Society of America, Annual Meeting, Field trip guidebook* **5**, 2–20.

CSERNA, Z. de 1968: Notes on the geology of the region between Mexico City and Huajuapán, with special emphasis on the Jurassic stratigraphy. — *México. D. F. Geological Society of America, Annual Meeting, Field trip guidebook* **7**, 2–9.

CSERNA, Z. de 1968: Mexico City — its geologic setting. — *Geotimes* **13/9**, 10–13.

CSERNA, Z. de 1968: Geología en el desarrollo económico-social de México. — In: Las ciencias geológicas y su perspectiva en el desarrollo de México. — *México, D. F., Centro Nacional de Productividad*, 41–87.

1969

CSERNA, Z. de 1969: The “Alpine Basin and Range Province” of north-central Chihuahua: Ciudad Juárez, Chih. — *New Mexico Geological Society, Field Conference, Guidebook*, 66–67.

CSERNA, Z. de 1969: Notas sobre la geología del área de Tecamatlán, Municipio de Tecamatlán, Estado de Puebla. — *México, D. F., Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Paleontología Mexicana* **27**, 70–88.

1970

- CSERNA, Z. de 1970: The Precambrian of Mexico. — In: RAMKAMA, K. (ed.): *The Precambrian*. — Nueva York, Interscience-Wiley **4**, 253–270.
- CSERNA, Z. de, SCHMITTER-VILLADA, E., RINCÓN-ORTA, C. & SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. 1970: Una edad pérmica temprana de la región de Placer de Guadalupe, noreste de Chihuahua. — *Boletín de la Sociedad Geológica Mexicana* **31**, 63–73.
- CSERNA, Z. de 1970: Reflexiones sobre algunos de los problemas de la geología de la parte centromeridional de México. — *México D. F., Boletín de la Sociedad Geológica Mexicana Libro-guía México-Oaxaca* 37–50.
- FRIES, C., Jr., RINCÓN-ORTA, C., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J., SCHMITTER-VILLADA, E. & CSERNA, Z. de 1970: Una edad radiométrica ordovícica de Totoltepec, Estado de Puebla. — *México D. F., Boletín de la Sociedad Geológica Mexicana Libro-guía México-Oaxaca* 164–166.
- CSERNA, Z. de 1970: Mesozoic sedimentation, magmatic activity and deformation in northern Mexico. — In: SEEWALD, K. & SUNDEEN, D. (eds): *The geologic framework of the Chihuahua tectonic belt., Midland, Texas, West Texas Geological Society, DeFord Symposium*, 99–117.

1971

- CSERNA, Z. de 1971: Precambrian sedimentation, tectonics and magmatism in Mexico. — *Geologische Rundschau* **60**, 1488–1513.
- CSERNA, Z. de 1971: Taconian (early Caledonian) deformation in the Huasteca Structural Belt of eastern Mexico. — *American Journal of Science* **271**, 544–550.

1972

- CSERNA, Z. de 1972, Essay review of „Stratigraphie und Stratotypus by Otto H. Schindewolf”. — *American Journal of Science* **272**, 189–194.

1974

- FRIES, C., Jr., RINCÓN-ORTA, C., SILVER, L. T. McDOWELL, F. W., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J., SCHMITTER-VILLADA, E. & CSERNA, Z. de 1974: Nuevas aportaciones a la geocronología de la Faja Tectónica Oaxaqueña. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **26**, 157–182.
- CSERNA, Z. de, FRIES, C., Jr., RINCÓN-ORTA, C., WESTLEY, H., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. & SCHMITTER-VILLADA, E. 1974: Edad precámbrica tardía del Esquisto Taxco, Estado de Guerrero. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **26**, 183–193.
- CSERNA, Z. de, FRIES, C., Jr., RINCÓN-ORTA, C., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. & SCHMITTER-VILLADA, E. 1974: Nuevos datos Geocronométricos paleozoicos del sur de México. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **26**, 195–204.
- CSERNA, Z. de, FRIES, C., Jr., VALDÉZ-MENDOZA, F., RINCÓN-ORTA, C., SILVER, L. T., WESTLEY, H., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. & SCHMITTER-VILLADA, E. 1974: Datos geocronométricos adicionales para el magmatismo cretácico del sur de México. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **26**, 225–235.
- CSERNA, Z. de, FRIES, C., Jr., RINCÓN-ORTA, C., SILVER, L. T., WESTLEY, H., SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. & SCHMITTER-VILLADA, E. 1974: Datos geocronométricos terciarios de los Estados de México, Morelos y Guerrero. — *Boletín de la Asociación Mexicana de Geólogos Petroleros* **26**, 263–273.
- CSERNA, Z. de 1974: La evolución geológica del panorama fisiográfico actual de México. — In: México — panorama histórico y cultural. — *México, D. F., Instituto Nacional Antropología e Historia* **1**, 19–36.
- CSERNA, Z. de 1974: Memorial — Manuel Maldonado-Koerdell. — *Geological Society of America, Memorials* **3**, 103–106.

1975

- CSERNA, Z. de 1975: On the geology of parts of the Trans-Mexico Volcanic Belt and of the Mexican Central Plateau. — *México, D. F., Internal. Clay Conference, Guidebook of field-trip* **1**, 1–72.
- CSERNA, Z. de 1975: Mexico. — In: FAIRBRIDGE, R. W. (ed.): *The encyclopedia of world regional geology*. Part 1. Stroudsburg, Pennsylvania, Hutchinson and Ross, 348–360.

1976

- CSERNA, Z. de 1976: Geology of the Fresnillo area, Zacatecas, Mexico. — *Geological Society America Bulletin* **87**, 1191–1199.
- CSERNA, Z. de 1976: Mexico-geotectonics and mineral deposits. — *New Mexico Geological Society, Special Publications* **6**, 18–25.

1977

- CSERNA, Z. de, GRAF, J. L. & JR., ORTEGA-GUTIÉRREZ, F. 1977: Alóctono del Paleozoico inferior en la región de Ciudad Victoria, Estado de Tamaulipas. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **1**, 33–43.
- CSERNA, Z. de, DELEVAUX, M. H. & HARRIS, D. C. 1977: Datos isotópicos mineralógicos, y modelo genético propuesto para los yacimientos de plomo, zinc y plata de Fresnillo, Zacatecas. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **1**, 110–116.

1978

- CSERNA, Z. de, ARMSTRONG, R. L., YAÑEZ-GARCÍA, C. & SOLÓRIO-MUNGUÍA, J. 1978: Rocas metavolcánicas e intrusivos relacionados paleozoicos de la región de Petatlán, Estado de Guerrero. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **2**, 1–7.
- CSERNA, Z. de, PALACIOS-NIETO, M. & PANTOJA-ALOR, J. 1978: Relaciones de facies de las rocas cretácicas en el noroeste de Guerrero y en área colindantes de México y Michoacán. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **2**, 8–18.
- CSERNA, Z. de 1978: Notas sobre la geología de la región comprendida entre Iguala, Ciudad Altamirano y Temascaltepec, Estados de Guerrero y México. — *México, D. F. Sociedad Geológica Mexicana, Libro-guía a Tierra Caliente*, 1–25.

C SERNA, Z. de & ORTEGA-GUTIÉRREZ, F. 1978: Reinterpretation of isotopic age data from the Granjeno Schist, Ciudad Victoria, Tamaulipas, y Reinterpretación tectónica del Esquistó Granjeno de Ciudad Victoria, Tamaulipas; contestación. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **2**, 212–215.

1979

C SERNA, Z. de 1979: La geología en México: un nuevo enfoque. — *Sociedad Geológica Mexicana, La Gaceta Geológica* **5/27**, 4–11.

1980

C SERNA, Z. de, ORTEGA-GUTIÉRREZ, F. & PALACIOS-NIETO, M. 1980: Reconocimiento geológico de la parte central de la cuenca del alto Río Balsas, Estados de Guerrero y Puebla. — *México, D. F., Sociedad Geológica Mexicana, Libro-guía a la cuenca del alto Río Balsas*, 1–33.

1981

C SERNA, Z. de 1981: Fisiografía, geología regional y sismicidad. — In: MAYCOTTE, J. L. (ed.): Geología y geotecnia del Proyecto Hidroeléctrico El Caracol, Guerrero. — *México, D. F., Comisión Federal de Electricidad* **26**, 15–19, 23–37.

C SERNA, Z. de & FRIES, C. Jr. 1981: Hoja Taxco 14Q-h(7), con Resumen de la geología de la Hoja Taxco, Estados de Guerrero, México y Morelos. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Carta Geológica de México, Serie de 1:100,000, mapa con texto*, 47 p.

C SERNA, Z. de 1981: Margen continental de colisión activo en la parte suroccidental del Golfo de México. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología* **5**, 253–261.

1982

C SERNA, Z. de 1982: Hoja Tejupilco 14Q-g(9), con Resumen de la geología de la Hoja Tejupilco, Estados de Guerrero, México y Michoacán. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Carta Geológica de México, Serie de 1:100,000, mapa con texto*, 29 p.

1983

C SERNA, Z. de 1983: Mapa geológico y secciones estructurales de la Hoja Iguala 14Q-h(10), Estado de Guerrero y Morelos. — *Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto Geología, Carta Geológica de México, Serie de 1:100,000*.

1985

C SERNA, Z. de 1985: La explicación, más allá de la geología. — In: Esto paso en México., *México, D. F., Editorial Extemporáneos, Documentos Extemporáneos* **7**, 20–25.

1987

C SERNA, Z. de, FUENTE-DUCH, M. de la, PALACIOS-NIETO, M., TRIAY, L., MITRE-SALAZAR, L. M. & MOTA-PALOMINO, R. 1987: Estructura geológica, gravimetría, sismicidad y relaciones neotectónicas regionales de la Cuenca de México. — *México, D. F., Universidad Nacional Autónoma de México, Boletín Instituto Geología* **104**, 76.

1989

C SERNA, Z. de, 1989: An outline of the geology of Mexico. — In: BALLY, A. & PALMER, A. (eds): *The Geology of North America — An overview*. Geological Society of America 233–264.

1990

DE C SERNA, Z. 1990: La evolución de la geología en México (~1500–1929). — *Universidad Nacional Autónoma de México, Revista del Instituto de Geología*, **9**, 1–20.

1994

DE C SERNA, Z., PANTOJA-ALOR, J., ELÍAS-HERRERA, M. & SÁNCHEZ-ZAVALA, J. L. 1994: Calk-alkaline volcanic rocks in the pre-Upper Jurassic basement of south-central Mexico — a late Paleozoic – early Mesozoic convergent plate margin? — *Revista Mexicana de Ciencias Geológicas* **11/2**, 253–256.

1995

C SERNA, Z. de 1995: Quaternary drainage development in central Mexico and the threat of an environmental disaster; a geological appraisal. — *Environmental and Engineering Geoscience* **1/1**, 29–34.

2003

C SERNA de GÖMBÖS, Z. de 2003: *Mis 50 años geologizando y enseñando en la UNAM*. — In: Forjadores de la Ciencia en la UNAM. Conferencias del Ciclo *Mi vida en la ciencia*: México, D. F., Universidad Nacional Autónoma de México, Coordinación de la Investigación Científica, 233–239.

2011

C SERNA Z. 2011: Tequila, tortilla, bakancs és kalapács. — HORN, J. (szerk.) *Földtudományok, bányászat, fenntartható fejlődés*, Budapest, 47–54.